

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΧΑΓΗ**

Γραφείο Οικονομικών και
Εμπορικών Υποθέσεων

Χάγη, Νοέμβριος 2020

Ο ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΣΤΗΝ ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Παρούσα κατάσταση: Η Ολλανδία διαθέτει έναν ισχυρό φαρμακευτικό τομέα, καθώς παρουσιάζει πολλά χαρακτηριστικά που την καθιστούν ελκυστική στις φαρμακοβιομηχανίες. Μολονότι παρατηρείται συνεχής αύξηση των δαπανών για την υγειονομική περίθαλψη στη χώρα, η Κυβέρνηση κατά τα τελευταία έτη προσπαθεί να επιτύχει μείωση των σχετικών δαπανών και δη των τιμών των φαρμάκων, λαμβάνοντας μέτρα τα οποία οι φαρμακοβιομηχανίες θεωρούν ασύμφορα για τη συνέχιση της επιχειρηματικής – ερευνητικής δραστηριότητάς τους.

A. Φαρμακευτικός τομέας : από τις πλέον ευημερούσες βιομηχανίες της χώρας

Επενδυτικό κλίμα - κίνητρα

Η παρουσία στην Ολλανδία ερευνητικών κέντρων παγκόσμιας κλάσης, ενός κατηρτισμένου εργατικού δυναμικού, ενός άριστου συστήματος υγειονομικής περίθαλψης και μίας φιλικής προς την καινοτομία κυβέρνησης, σε συνδυασμό με την κεντρική γεωγραφική τοποθεσία της χώρας, την καθιστούν ιδανική βάση για τις βιοφαρμακευτικές επιχειρήσεις. Έτσι κατά τις προηγούμενες δεκαετίες η Ολλανδία έφθασε σε σημείο σημαντικής διάκρισης και υπεροχής στον κλάδο των βιοεπιστημών και της υγείας ενώ εξακολουθεί να παραμένει στην αιχμή αυτής της σημαντικής και ακμάζουσας βιομηχανίας.

Συγκεκριμένα, η χώρα παρουσιάζει ένα ενδιαφέρον προφίλ για τις φαρμακοβιομηχανίες με την ύπαρξη οκτώ υψηλού κύρους πανεπιστημιακών νοσοκομείων, 26 κορυφαίων κλινικών νοσοκομείων, αρκετών (βιο)φαρμακευτικών εργαστηρίων και ενός ακμάζοντος εθνικού τομέα βιοτεχνολογίας. Διαθέτει επίσης ένα από τα πιο συγκεντρωτικά συμπλέγματα βιοεπιστημών στον κόσμο το οποίο συνθέτουν 360 καινοτόμες εταιρείες βιοεπιστημών συγκεντρωμένες σε μία ακτίνα 120 μιλίων, καθώς και περισσότερες από 2.500 εταιρείες και ερευνητικοί οργανισμοί βιοεπιστημών και ιατρικής τεχνολογίας. Χάρη στο ιδιαίτερος μορφωμένο και πολύγλωσσο εργατικό δυναμικό της Ολλανδίας, μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες όπως οι Johnson & Johnson, Janssen, Merck (MSD), Amgen, Genmab, Astellas, GlaxoSmithKline (GSK) και Medtronic έχουν επιλέξει τη χώρα προκειμένου να αναπτύξουν σε αυτή τις διεθνείς δραστηριότητές τους, όπως την παραγωγή, την έρευνα και ανάπτυξη, τις μεταφορές και τα logistics κλπ.

Η Ολλανδία εξ άλλου είναι μια από τις πιο καινοτόμες οικονομίες στην Ευρώπη και στον κόσμο, η δε καινοτομία χαρακτηρίζει σχεδόν όλους τους τομείς της χώρας. Από την άποψη αυτή, ο ολλανδικός φαρμακευτικός τομέας αποτελεί έναν από τους πιο προηγμένους κλάδους, ο οποίος συγκεντρώνει διάφορους επιμέρους τομείς, όπως της ανάλυσης δεδομένων, της έρευνας και της δημιουργίας νέων προϊόντων.

Κατατασσόμενη στην τέταρτη θέση παγκοσμίως ως προς τον αριθμό υποβαλλόμενων αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας στην ιατρική τεχνολογία, καθώς και στην ένατη θέση παγκοσμίως ως προς τον αριθμό αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας στην βιοτεχνολογία, η Ολλανδία ηγείται των προσπαθειών στην έρευνα και την καινοτομία στις βιοεπιστήμες. Επιπλέον, περίπου 2 δισεκατομμύρια ευρώ επενδύονται κάθε χρόνο στην εν λόγω έρευνα και ανάπτυξη ενώ στη χώρα λειτουργούν διάφορα βιοεπιστημονικά και βιοτεχνολογικά «πάρκα». Για παράδειγμα, το Leiden Bio Science Park της Ολλανδίας συγκαταλέγεται ανάμεσα στα πέντε πιο επιτυχημένα επιστημονικά πάρκα στην Ευρώπη. Αφιερωμένο στις βιοϊατρικές επιστήμες, το «πάρκο» φιλοξενεί 93 εξειδικευμένες εταιρείες, ιδρύματα βιοϊατρικών επιστημών και διεθνώς αναγνωρισμένα ερευνητικά ινστιτούτα καθώς και τον μεγαλύτερο αριθμό start-ups στον χώρο των βιοεπιστημών στην Ολλανδία. Στις αρχές του 2016, το πάρκο άνοιξε το Biotech Training Facility, ένα νέο κέντρο παραγωγής που έχει σχεδιαστεί ειδικά για να αντιμετωπίσει την ανάγκη για επίτευξη προόδου στη φαρμακευτική εκπαίδευση και για την περαιτέρω αύξηση της καινοτομίας και των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στη χώρα.

Επιπλέον, η ανάπτυξη της καινοτομίας ενισχύεται και από την πυκνή και συγκεντρωτική δομή (clusters) της ολλανδικής βιομηχανίας υγειονομικής περίθαλψης, ενώ επίσης σημαντική για την ανάπτυξη του τομέα των βιοεπιστημών είναι η διευρυμένη συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων παραγόντων οι οποίοι εκπροσωπούν τους χώρους της επιστήμης, της βιομηχανίας και της κυβέρνησης.

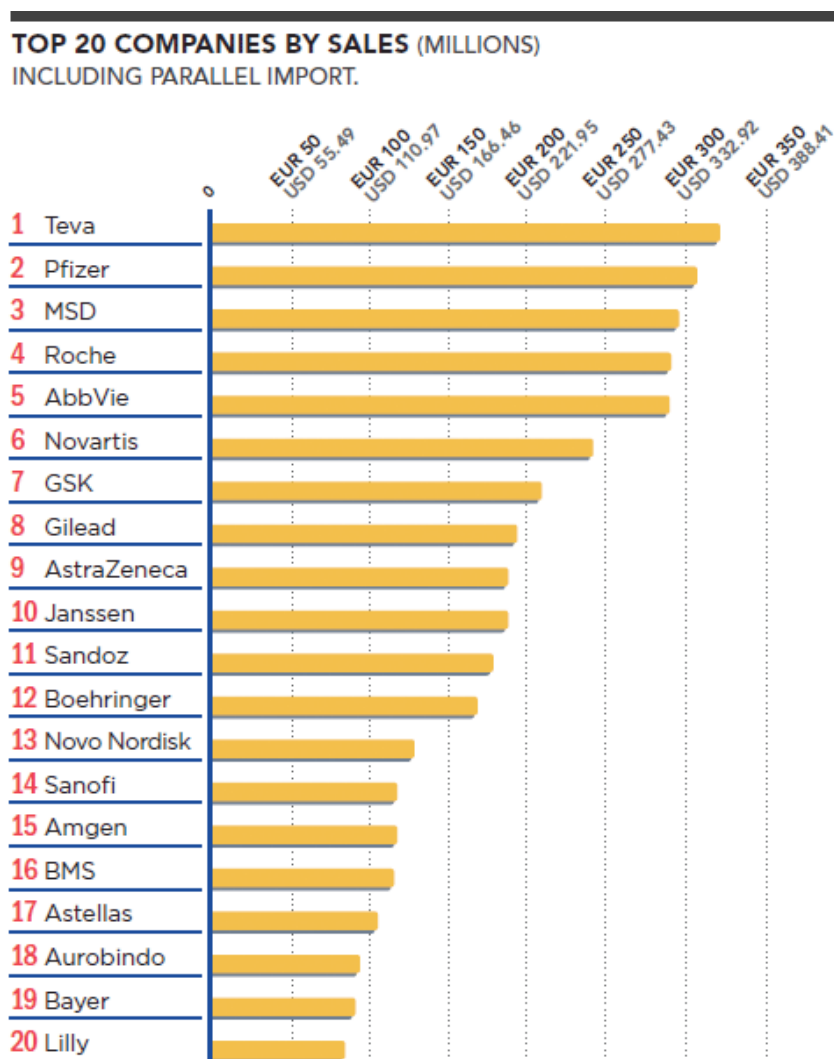
Μία άλλη ιδιαίτερως σημαντική παράμετρος τέλος είναι η χρηματοδοτική στήριξη που διατίθεται στον τομέα των βιοεπιστημών. Οι νεοσύστατες επιχειρήσεις του τομέα μπορούν σε ένα πρώιμο στάδιο να βασίζονται σε πολύτιμους χρηματοοικονομικούς εταίρους, καθώς ο χώρος της βιοτεχνολογίας επωφελείται από την ύπαρξη μιας ακμάζουσας κοινότητας επιχειρηματικών κεφαλαίων. Σημειώνεται σχετικά ότι μερικά από τα μεγαλύτερα και πιο επιτυχημένα Venture Capital Funds στην Ευρώπη έχουν έδρα την Ολλανδία.

Μία νεώτερη εξέλιξη η οποία κατατάσσει πλέον την Ολλανδία μεταξύ των σημαντικότερων παγκόσμιων «παικτών» στον φαρμακευτικό τομέα, είναι η μετεγκατάσταση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων (European Medicines Agency - EMA) στο Άμστερνταμ το 2019. Η μετεγκατάσταση του διεθνούς αυτού οργανισμού αναμένεται να δημιουργήσει νέες ευκαιρίες επέκτασης για τις τοπικές εταιρείες, οι οποίες θα επωφεληθούν επίσης από την ενισχυμένη συνεργασία με το Ολλανδικό Συμβούλιο Αξιολόγησης Φαρμάκων, έναν από τους σημαντικότερους συνεργάτες του EMA. Ο τελευταίος λοιπόν μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης προκειμένου η χώρα να καταστεί «η Βοστώνη της Ευρώπης», ένας μαγνήτης για εταιρείες που επενδύουν στην ανάπτυξη φαρμάκων: Η παρουσία του EMA στη χώρα, πέραν της ώθησης που μπορεί να δώσει στην οικονομία, θεωρείται ότι μπορεί να έχει θετική επίδραση στην ολλανδική υγειονομική περίθαλψη, καθιστώντας επί παραδείγματι προσιτά στη χώρα τα νέα φάρμακα στα πρώιμα στάδια της κυκλοφορίας τους.

Κατά συνέπεια, πολλές διεθνείς φαρμακευτικές εταιρείες έχουν αναπτύξει δραστηριότητα στη χώρα και έχουν εγκαινιάσει παραγωγικές συνεργασίες με τοπικές

εταιρείες. Οι ξένοι επιχειρηματίες είναι ευπρόσδεκτοι να ανοίξουν φαρμακευτικές εταιρείες μέσα σε καινοτόμα κέντρα, ενώ Ολλανδοί φαρμακευτικοί αντιπρόσωποι και σύμβουλοι προσφέρουν τη βοήθειά τους σε διαδικαστικό επίπεδο για την πραγματοποίηση των επενδύσεων αυτών.

ΟΙ 20 ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΒΑΣΕΙ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

2015 Average Rate: EUR 1 = USD 1.109729.

Euro Pharmacy Buying Price; November 2015 Moving Annual Total (December 2014 – November 2015); based on original manufacturer.

Source: Farminform / Close-up.

Σημειώνεται ότι στον ολλανδικό κλάδο των βιοεπιστημών απασχολούνται 35 έως 40.000 εργαζόμενοι υψηλής ειδικευσης ενώ δραστηριοποιούνται περί τις 2.200 εταιρείες. Ο δε φαρμακευτικός τομέας απασχολεί 65.000 θέσεις εργαζομένων. Υπάρχει επίσης μια αυξανόμενη συνεργασία μεταξύ του Υπουργείου και των

φαρμακευτικών εταιρειών καθώς οι τελευταίες ενημερώνονται εγκαίρως από τους υπευθύνους χάραξης της κρατικής πολιτικής για τον εν λόγω τομέα.

B. Ολλανδικό σύστημα υγειονομικής περίθαλψης – οικονομικές παράμετροι

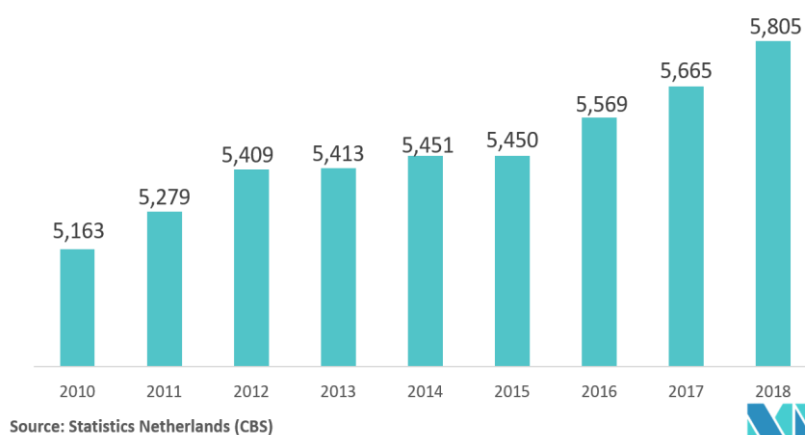
1. Υγειονομική περίθαλψη στην Ολλανδία και σχετικές δαπάνες

Η Ολλανδία κατέχει την τέταρτη θέση στην Ευρώπη ως προς τις συνολικές δαπάνες υγείας. Το 2019 οι εν λόγω δαπάνες αντιστοιχούσαν στο 13,1% του ΑΕΠ, οι δε κατά κεφαλήν δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης το 2018 ανέρχονταν στα 5.805 ευρώ.

Τα μεγέθη αυτά οφείλονται πιθανώς στο σύστημα ασφάλισης υγείας της χώρας, στο πλαίσιο του οποίου κάθε κάτοικος ή υπάλληλος υποχρεούται να λάβει μια βασική ασφάλιση υγείας για την κάλυψη των ιατρικών εξόδων. Η ολλανδική κυβέρνηση αποφασίζει για την κάλυψη που παρέχεται από αυτό το πακέτο, οι δε εταιρείες ασφάλισης υγείας είναι υποχρεωμένες να δεχτούν όλους όσους πληρούν τις προϋποθέσεις, ανεξάρτητα από την ηλικία ή την κατάσταση της υγείας.

Σημειώνεται ότι άνω του 80% των δαπανών για την υγεία χρηματοδοτείται από το Κράτος, αν και έχουν σημειώσει αύξηση οι απευθείας δαπάνες των πολιτών, γεγονός που έχει καταστεί θέμα δημόσιας συζήτησης. Η δημόσια υγειονομική περίθαλψη χρηματοδοτείται μέσω ασφαλιστρών υγείας, τα οποία καταβάλλονται κάθε μήνα σε ασφαλιστικές εταιρείες. Το δε σύστημα υγειονομικής περίθαλψης όχι μόνο είναι προσιτό αλλά παρέχει υψηλής ποιότητας φροντίδα. Λόγω των προσπαθειών για τη διατήρηση του επιπέδου του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης, αναμένεται ότι τα επόμενα χρόνια οι δαπάνες για την υγειονομική περίθαλψη θα αυξηθούν. Επίσης, έχει παρατηρηθεί ότι αυξάνεται ο αριθμός των φαρμακείων στη χώρα¹, γεγονός που αναμένεται να συμπληρώσει την ανάπτυξη της αγοράς κατά την προσεχή περίοδο.

Total healthcare expenditure per capita in the Netherlands from 2010 to 2018 (in euros)

¹ Το 2018, υπήρχαν συνολικά περίπου 2.400 φαρμακεία στην Ολλανδία, από τα οποία περίπου 670 ήταν ανεξάρτητα και 1.700 ήσαν franchise καταστήματα.

2. Καθορισμός τιμών φαρμάκων

Ο νόμος για τις τιμές φαρμάκων που εισήχθη το 1996, αποτελεί το κυριότερο μέσο ελέγχου των τιμών φαρμάκων από πλευράς της κυβέρνησης. Σύμφωνα με τον νόμο, ο Υπουργός Υγείας ορίζει δύο φορές ετησίως μέγιστες τιμές για τα φάρμακα με βάση τη μέση τιμή τους στο Βέλγιο, τη Γερμανία, τη Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η δε τιμή που χρεώνεται για ένα φάρμακο από τους προμηθευτές, δεν μπορεί να υπερβαίνει την καθορισμένη μέγιστη τιμή.

3. Προσπάθειες περιορισμού δαπανών

Ωστόσο, το υψηλό ποσοστό επί του ΑΕΠ των δαπανών για τον τομέα υγειονομικής περίθαλψης οδήγησε την Κυβέρνηση να αναλάβει πρωτοβουλίες για την κατά το δυνατόν συγκράτησή τους εστιάζοντας κυρίως στη μείωση των τιμών των φαρμακευτικών προϊόντων.

Σημειώνεται ότι βάσει της πρόβλεψης της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ολλανδίας, η χρήση φαρμάκων θα αυξάνεται κατά 1,5% ετησίως την επόμενη δεκαετία λόγω της αύξησης του πληθυσμού αλλά και του υψηλού ποσοστού γήρανσης. Τούτο μεταφράζεται σε αντίστοιχα υψηλότερες δαπάνες. Για να αντιμετωπισθεί το γεγονός αυτό, το 2018 η Κυβέρνηση ανακοίνωσε δέσμη μέτρων για τη σημαντική μείωση των φαρμακευτικών δαπανών. Αυτό περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, μια αυστηροποίηση του νόμου περί των τιμών και μια αυστηρότερη πολιτική προμηθειών φαρμάκων από το κρατικό σύστημα υγείας. Όπως ανακοινώθηκε μάλιστα, η Ολλανδία και το Βέλγιο πρόκειται από κοινού να προβούν σε διαπραγματεύσεις με τις φαρμακευτικές εταιρείες για την επίτευξη χαμηλότερων τιμών φαρμάκων.

Στο πλαίσιο της περιοριστικής πολιτικής της κυβέρνησης, κατά τα τελευταία έτη το συνολικό κόστος των φαρμακευτικών προϊόντων στον προϋπολογισμό για την υγειονομική περίθαλψη έφτασε να αντιπροσωπεύει μόνο το 7-8% των συνολικών δαπανών, ποσοστό στην πραγματικότητα μάλλον χαμηλό για τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Επιπλέον, το φαρμακευτικό μερίδιο στις δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης τα τελευταία έτη παρέμεινε στο ίδιο επίπεδο ή ακόμη και μειώθηκε. Σύμφωνα δε με τις σχετικές προβλέψεις, η αγοραία αξία του αναμενόταν να αυξηθεί από 6,7 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ το 2014 σε μόλις 7,2 δισεκατομμύρια δολάρια έως το 2020.

Ο Υπουργός Ιατρικής Περίθαλψης παρουσίασε το 2019 μια τριπλή προσέγγιση για τον περιορισμό των τιμών των φαρμάκων, η οποία συνίσταται στα εξής: διαφάνεια από τις φαρμακευτικές εταιρείες σχετικά με τον καθορισμό των τιμών σε επίπεδο προϊόντος, εντατικοποίηση των ευρωπαϊκών συζητήσεων σχετικά με τον περιορισμό των κινήτρων και των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και αντικατάσταση των καταχωρημένων προϊόντων με γαληνικά φάρμακα. Τα ανωτέρω μέτρα θεωρείται ότι έχουν επιβαρύνει το επενδυτικό κλίμα στον φαρμακευτικό τομέα στη χώρα, παρά τα πολλά θετικά χαρακτηριστικά που η τελευταία εξακολουθεί να παρουσιάζει για την προσέλκυση σχετικών επενδύσεων.

4. Αντίδραση των φαρμακευτικών εταιρειών

Οι κρατικές μεταρρυθμίσεις (περιορισμός δαπανών στον χώρο της υγείας - τομέα των φαρμάκων) έθεσαν τους ιδιωτικούς φορείς του τομέα της υγειονομικής περίθαλψης κάτω από μεγάλες πιέσεις αναφορικά με τις τιμές των φαρμακευτικών προϊόντων και τις καινοτόμες θεραπείες, οι οποίες δεν «χωρούν» πλέον στο εύρος των προϋπολογισμών των δημόσιων νοσοκομείων.

Επιπλέον, κατά τις εταιρείες φαρμάκων τα εμπόδια στην πρόσβαση στην αγορά φαίνεται να αυξάνονται καθώς τα νέα καινοτόμα προϊόντα πρέπει να συμμορφώνονται με αυστηρές ιατρικές οδηγίες, όπως η εξασφάλιση σημαντικού μέρους της διαδικασίας κλινικών δοκιμών στη χώρα. Ανάλογα προβλήματα υποστηρίζεται ότι παρατηρούνται και στην αγορά γενοσήμων προϊόντων. Αν και παρουσιάζουν ένα φαινομενικά σταθερό ποσοστό διείσδυσης στην αγορά, μεγέθους 92% ως προς τον όγκο (72% για τον όγκο της λιανικής αγοράς), στην πραγματικότητα τα γενόσημα αντιπροσωπεύουν μόνο το 16% της συνολικής αγοραίας αξίας. Κατά τους φαρμακοβιομηχάνους, οι τιμές των γενοσήμων στην Ολλανδία είναι ιδιαίτερα χαμηλές, οι δε προβλέψεις για τη μελλοντική ανάπτυξη του τομέα δεν φαίνονται ιδιαίτερα ευσίωνες. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, η αύξηση των γενόσημων προϊόντων σε όγκο ίσως κυμανθεί περίπου στο 75% ενώ σε αξία αγοράς θα παραμείνει στάσιμη στο 15-16%.

Σύμφωνα λοιπόν με τις φαρμακοβιομηχανίες, η πολιτική φαρμάκων που έχει αρχίσει να εφαρμόζεται από την Κυβέρνηση, θα μπορούσε μεν να οδηγήσει σε εξοικονόμηση πόρων βραχυπρόθεσμα, ωστόσο μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα θα καταστήσει την Ολλανδία λιγότερο ελκυστική για τις ίδιες. Κατά τις ανωτέρω, εταιρείες που επί του παρόντος δραστηριοποιούνται στην Ολλανδία ή που επιδιώκουν να επεκτείνουν εκεί τις δραστηριότητές τους, θα μπορούσαν να αποθαρρυνθούν από μια πολιτική φαρμάκων που δεν λαμβάνει επαρκώς υπ' όψιν την προστασία και την επιβράβευση της καινοτομίας. Αυτό λοιπόν που προτείνεται είναι η υιοθέτηση μέτρων που συνδυάζουν την προσιτή τιμή και την προστασία της καινοτομίας.

Γ. Η αγορά φαρμάκων

Τον Ιανουάριο του 2018 υπήρχαν στην χώρα 1.989 φαρμακεία. Στην Ολλανδία τα περισσότερα φαρμακεία είναι συνδεδεμένα με μία αλυσίδα φαρμακείων. Μία τέτοια αλυσίδα αποτελείται από μια ομάδα φαρμακείων που έχει συσταθεί σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο «concept» και εξυπηρετείται από μία κεντρική οργάνωση. Τα φαρμακεία μπορεί να είναι ιδιοκτησίας της αλυσίδας, να συνεργάζονται μέσω franchise ή να έχουν απλή συνεργασία χωρίς franchise. Παρατηρείται δε η τάση όλο και περισσότερα φαρμακεία να προσχωρούν σε μία αλυσίδα. Ως επί το πλείστον οι αλυσίδες είναι συνδεδεμένες με έναν χονδρέμπορο.

Στην Ολλανδία το 2018 υπήρχαν τέσσερις μεγάλες αλυσίδες φαρμακείων, με περισσότερα από 200 φαρμακεία η καθεμία.

αλυσίδα φαρμακείων	εταιρεία χονδρικής	αριθμός φαρμακείων
BENU	Brocacef	467
Service Apotheek	Mosadex	460
Pluriplus	Pluripharm	330
Boots Apotheken, Alphega	Alliance Healthcare	205

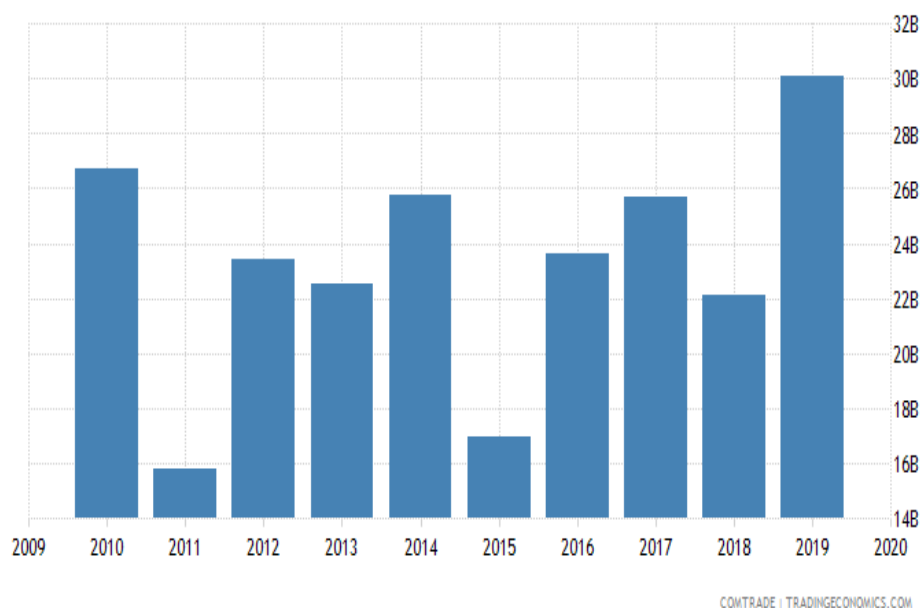
Εκτός από τις τέσσερις μεγάλες υπάρχουν και άλλες αλυσίδες συνδεδεμένων φαρμακείων. Η μεγαλύτερη από αυτές στις αρχές του 2018 ήταν η Stichting VNA, η οποία ήταν συνιδιοκτήτης 143 φαρμακείων. Η Medsen επίσης είχε 43 φαρμακεία, τα Ενωμένα Φαρμακεία Limburg (Verenigde Apotheken Limburg - VAL) 38, η Thio Pharma 24 και ο όμιλος Acdapha είχε 20 φαρμακεία.

Η ολλανδική φαρμακευτική αγορά είναι μέτρια ανταγωνιστική και αποτελείται από πολλούς σημαντικούς «παίκτες». Όσον αφορά το μερίδιο αγοράς, επί του παρόντος κυριαρχούν λίγοι εκ των σημαντικότερων παικτών, οι οποίοι προβαίνουν σε εξαγορές και κοινοπραξίες με τις άλλες εταιρείες για να ενοποιήσουν τις θέσεις τους στην αγορά. Ορισμένες από τις βασικές φαρμακευτικές εταιρείες που κυριαρχούν επί του παρόντος στην αγορά είναι οι Abbott Laboratories, AbbVie Inc., Amgen Inc., Astellas Pharma, AstraZeneca Plc, F. Hoffmann-La Roche AG, Johnson & Johnson, Merck & Co., Novartis AG και Pfizer Inc.

Δ. Στατιστικά στοιχεία

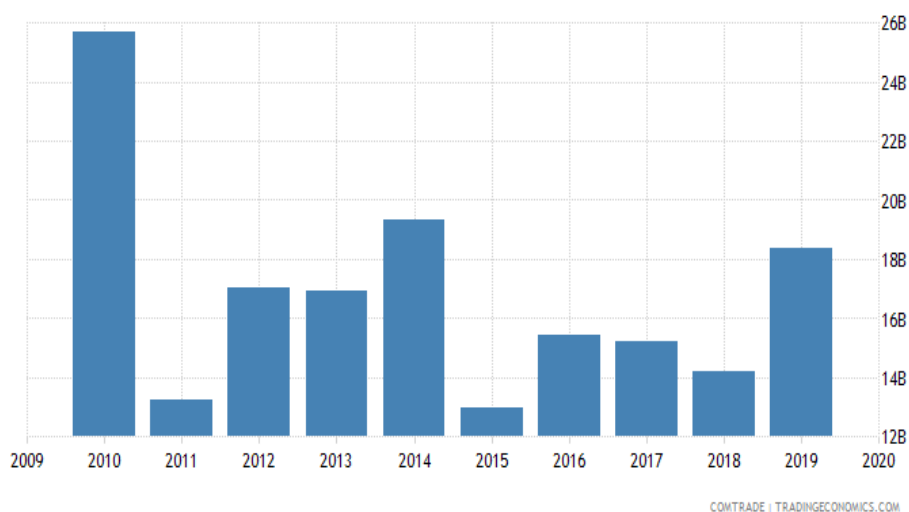
1. Διεθνές εμπόριο

Το 2019 οι εξαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων από την Ολλανδία ανήλθαν σε αξία στα 30,07 δισ. δολάρια² (μερίδιο 5,2% του συνόλου των εξαγωγών της χώρας), καταλαμβάνοντας την 6^η θέση μεταξύ των ολλανδικών εξαγωγικών προϊόντων για το έτος αυτό. Επίσης, τα φαρμακευτικά προϊόντα σημείωσαν τη μεγαλύτερη αύξηση (69,8% από το 2018 έως το 2019) μεταξύ των 10 πρώτων εξαγωγικών κατηγοριών της Ολλανδίας.

Οι εισαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων στη χώρα το 2019 ανήλθαν σε αξία στα 18,35 δισ. δολάρια (μερίδιο 3,6% επί του συνόλου των εισαγωγών).

² United Nations COMTRADE database

Η Ολλανδία είναι ο πέμπτος μεγαλύτερος εισαγωγέας και ο τέταρτος μεγαλύτερος εξαγωγέας ιατρικών προϊόντων παγκοσμίως³. Η υψηλή θέση στις εξαγωγές οφείλεται εν μέρει στις επανεξαγωγές και στο διαμετακομιστικό εμπόριο φαρμακευτικών αγαθών.

2. Εμπορικές ανταλλαγές Ολλανδίας – Ελλάδος στον τομέα των φαρμακευτικών προϊόντων

Σύμφωνα με την ελληνική Στατιστική Αρχή, το 2019 η Ελλάδα εξήγαγε στην Ολλανδία φαρμακευτικά προϊόντα αξίας περίπου 59.007.146 ευρώ (ποσοστό 8,31% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών στην Ολλανδία⁴).

Ελληνικές εξαγωγές φαρμάκων στην Ολλανδία (Ευρώ)

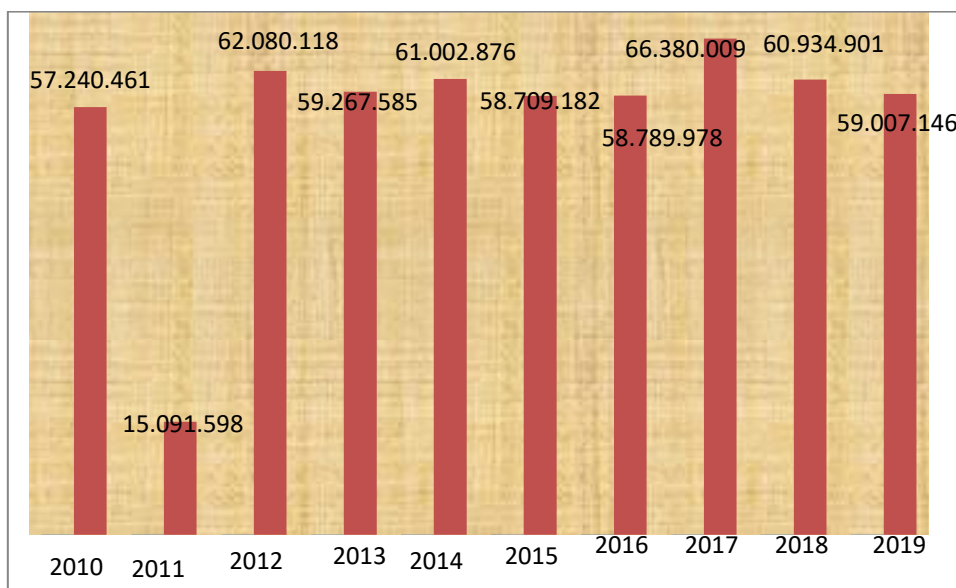
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
57.240.461	15.091.598	62.080.118	59.267.585	61.002.876	58.709.182	58.789.978	66.380.009	60.934.901	59.007.146

ποσοστό εξαγωγών φαρμάκων επί συνόλου ελληνικών εξαγωγών									
13,2%	3,1%	14,0%	13,7%	14,4%	11,5%	9,6%	10,6%	9,1%	8,3%

Πηγή : ΕΛΣΤΑΤ

³ Το παγκόσμιο εμπόριο ιατρικών προϊόντων κυριαρχείται - από την άποψη της νομισματικής αξίας τόσο των εισαγωγών όσο και των εξαγωγών - από τις Ηνωμένες Πολιτείες, τη Γερμανία, το Βέλγιο την Ολλανδία και την Ελβετία· η τελευταία είναι από τους μεγαλύτερους εξαγωγείς στον κόσμο λόγω της αξίας των σχετικά ακριβών φαρμακευτικών προϊόντων της. Από την άλλη πλευρά, η Κίνα εξάγει σχετικά φθηνά φαρμακευτικά προϊόντα, κατατασσόμενη στην έβδομη θέση ως χώρα εξαγωγής ιατρικών προϊόντων. Ωστόσο, η Κίνα είναι ο τρίτος μεγαλύτερος εισαγωγέας ιατρικών προϊόντων συνολικά.

⁴ Ανερχόμενες συνολικά σε αξία στα 709.154.806 Ευρώ

Ελληνικές εισαγωγές φαρμάκων από την Ολλανδία (χιλ. Ευρώ)

Σε χιλ. €	2017	2018	2019
Εισαγωγές φαρμάκων από Ολλανδία	186.953	188.504	193.582
% επί συνόλου εισαγωγών μας από Ολλανδία	8,30%	8,20%	7,90%
Σύνολο ελληνικών εισαγωγών φαρμάκων διεθνώς	2.905.620	2.838.684	2.756.223
% κάλυψης εισαγωγών μας από Ολλανδία	6,40%	6,60%	7,00%

Πηγή : ITC

Ελένη Καραγιάννη

Γραμματέας Α' ΟΕΥ

Ε. Πηγές

Έγγραφο Γραφείου ΟΕΥ Χάγης με Α.Π. 35/22-1-2019

<https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/netherlands-pharmaceutical-market>

<https://globaledege.msu.edu/countries/netherlands/tradestats>

<http://www.worldstopexports.com/netherlands-top-10-exports/>

<https://tradingeconomics.com/netherlands/exports/pharmaceutical-products>

<https://www.amcham.nl/investment-climate-pharmaceutical-companies-netherlands-under-pressure>

<https://investinholland.com/news/dutch-life-sciences-one-small-country-leading-big-industry/>

<https://www.pharmexec.com/view/country-report-netherlands>

<https://www.companyformationnetherlands.com/blog/pharma-sector-one-of-the-most-prosperous-industries-in-the-netherlands>

<https://www.knmp.nl/knmp/about-knmp>

<https://www.statista.com/statistics/576000/total-health-expenditure-as-share-of-gdp-in-the-netherlands/>